

1 Hoofddoelstelling

Van Riel heeft als doel gesteld om in de komende drie jaar, gemeten vanaf het referentiejaar tot aan het jaar van herbeoordeling, onderstaande CO₂-reductie te realiseren.

Scope 1 en 2 doelstellingen Van Riel

Van Riel wil in 2016 ten opzichte van 2019 - 5% minder CO₂ uitstoten

Bovengenoemde doelstelling wordt gerelateerd aan de behaalde omzet en het aantal FTE om de voortgang in CO₂-reductie te monitoren.

Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen als volgt:

- Scope 1: 5% reductie in 2019 ten opzichte van 2016
- Scope 2: 50% reductie in 2019 ten opzichte van 2016

Scope 1 | Subdoelstelling brandstofverbruik wagenpark

Om de scope 1 doelstelling te kunnen behalen is aan de hand van de mogelijke reductiemaatregelen bekeken hoeveel brandstof kan worden bespaard met het wagenpark.

Dit is ingeschat op ongeveer 5% reductie in de komende drie jaar. Deze reductie is gerelateerd aan het totaal aantal gereden kilometers.

Scope 1 | Subdoelstelling brandstofverbruik bedrijfsmiddelen

Om de scope 1 doelstelling te kunnen behalen is aan de hand van de mogelijke reductiemaatregelen bekeken hoeveel brandstof kan worden bespaard met de machines en het materieel. Dit is ingeschat op ongeveer 5% reductie in de komende drie jaar. Deze reductie is gerelateerd aan het verbruikte aantal liters ten opzichte van het totaal aantal draaiuren.

Scope 1 | Subdoelstelling gasverbruik kantoren

Om het gasverbruik en de bijbehorende CO₂-uitstoot te kunnen verlagen zijn maatregelen geïnteriseerd die op Van Riel van toepassing zijn. Dit is ingeschat op een verlaging van het verbruik van 5% in de komende drie jaar. Om dit te kunnen monitoren wordt de voortgang gekoppeld aan het aantal graaddagen.

Scope 2 | Subdoelstelling elektraverbruik kantoren

Om het elektraverbruik en de bijbehorende CO₂-uitstoot te kunnen verlagen zijn maatregelen geïnteriseerd die op Van Riel van toepassing zijn. Dit is ingeschat op een verlaging van het verbruik van 50% in de komende drie jaar. Om dit te kunnen monitoren wordt de voortgang gekoppeld aan het aantal graaddagen.

Scope 2 | Subdoelstelling zakelijk (vlieg)verkeer

Om het aantal afgelegde kilometers met privé auto's en het vliegverkeer terug te dringen is bekeken welke mogelijkheden er zijn om dit te realiseren. Dit heeft tot de doelstelling geleid de komende drie jaar de CO₂-uitstoot met 50% te reduceren.

2 Maatregelen reductieplan

In onderstaande tabel worden de maatregelen van het huidige reductieplan weergegeven.

Maatregel	Planning
SCOPE 1	
Mobiliteitsregeling aanpassen	2017
Terugkoppeling rijgedrag medewerkers	2017
Bij inkoop vrachtwagens -> EURO 5 of 6 motoren	2017
Elektrisch en/of hydraulisch materieel bij vervanging	2017
Klimaatinstallatie opnieuw in laten stellen	2017
Toepassen van video en-of teleconferencing	2017
Elektrisch rijden toepassen -> elektrische auto's inkopen bij vervanging	2017
Bijhouden verbruik en kilometerstanden per auto/machine	2018
Zonwerende folie plaatsen	2020
Gebruik maken van warmte en koude opslag	2020
SCOPE 2	
Sluipverbruik voorkomen (apparaten op stand-by)	2017
LED verlichting toepassen bij vervangen reguliere verlichting	2017
Overstap naar 100 % groene stroom	2017
Plaatsen van zonnepanelen	2018
SCOPE 3	

De volgende maatregelen zijn reeds uitgevoerd in de afgelopen jaren:

Maatregel	Planning
SCOPE 1	
Instructie 'Het Nieuwe Draaien'	2015
Transport: slim plannen van (retour)vrachten	2015
Maandelijks controle bandenspanning	2013
Snelheidsbegrenzer op wagenpark instellen	2011
SCOPE 2	
Noodverlichtingsarmaturen vervangen voor LED armaturen	2016
Plaatsen van bewegingssensoren in kantoren	2013
SCOPE 3	
inkoopbeleid verscherpen: inkopen bij leveranciers met CO ₂ -reductiebeleid	2017

3 Participatie sector- en keteninitiatieven

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. Het bedrijf dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

3.1 Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van het bedrijf in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname.

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor het bedrijf (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

3.2 Lopende initiatieven

Stichting Nederland CO₂ Neutraal

Van Riel wil deelnemen aan het initiatief 'Nederland CO₂ Neutraal'. Dit initiatief richt zich op het inspireren van de deelnemers, het vergroten van kennis over CO₂-reductiemogelijkheden en het vergroten van een duurzaam netwerk. Zij doet dit middels vierjaarlijkse middagprogramma's en het faciliteren van werkgroepbijeenkomsten.

Duurzame Leverancier

Van Riel neemt al sinds 2011 deel aan het initiatief Duurzame Leverancier. De Duurzame Leverancier is het platform voor organisaties die investeren in duurzaamheid. Opdrachtgevers en leveranciers worden gezamenlijk uitgedaagd hun visie op duurzaamheid te delen en samen de keten te versterken in klankbordbijeenkomsten en keteninitiatieven. Het initiatief helpt leveranciers bij de opzet van een duurzame bedrijfsvoering en opdrachtgevers bij het vinden van duurzame leveranciers.

Leveranciers kunnen zich profileren met hun duurzaamheidsinspanningen in de database van de Duurzame Leverancier. Zij committeren zich aan het streven naar een CO₂-reductie van 20% in het jaar 2020 (t.o.v. 2010). Daarnaast leggen zij hun historische CO₂-footprint en doelstellingen vast in de database.

Bedrijven Overleg Regio Tilburg (BORT)

Van Riel is momenteel bezig om een actieve deelname te bewerkstelligen in het BORT op het gebied van CO₂-reductie.

Bijlage A Inventarisatie reductiemogelijkheden

Dit verslag is een opsomming van allerlei mogelijke CO₂-reductiemaatregelen, benoemd per emissiestroom. Dit document dient als inspiratie voor het bepalen van de reductiemaatregelen die zullen worden toegepast binnen Van Riel. Per maatregel is een globale indicatie gegeven van het reductiepotentieel. Tevens is er op de website van de SKAO de maatregelenlijst ingevuld. Deze zal ook ter inspiratie gelden voor het nakomen van de reductiemaatregelen.

B.1 Reduceren brandstofverbruik

Het brandstofverbruik van diesel heeft een aandeel van 97% in de totale CO₂ footprint van Van Riel. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het verbruik van de vrachtwagens en kranen. Daarnaast wordt er nog gereden met bestelbusjes en een bedrijfsauto en wordt er brandstof verbruikt door het bedrijfsmaterieel. Hierbij wordt ook een klein aandeel van 0,3% benzine verbruikt.

Het verminderen van brandstofverbruik kan op 3 manieren: het verminderen van het aantal te rijden kilometers, het efficiënter rijden waardoor minder brandstof verbruikt wordt of het gebruiken van een alternatief vervoersmiddel. Hieruit volgen een aantal mogelijk te nemen maatregelen.

B.1.1 Algemeen

- Zorgen voor een goed registratiesysteem van eventuele eigen tank voor brandstof voor het materieel, zodat het verbruik eenvoudig per machine uit de administratie gehaald kan worden.

B.1.2 Efficiënter rijgedrag

- Cursus Het Nieuwe Rijden/Het Nieuwe Draaien geven aan medewerkers. Door instructies te geven over welke aspecten van het rijgedrag het brandstofverbruik van de auto beïnvloeden, leren autobestuurders zuiniger te rijden.

De verwachte CO₂-reductie op brandstofverbruik: initieel 5 -10%. Bij het juist toepassen van de cursus kan een besparing van 10% behaald worden.

- Bewustwording van bestuurders over hun rijgedrag vergroten door:
 - Regelmatig terugkerende aandacht aan Het Nieuwe Rijden via toolbox, werkoverleg, etc.
 - Wedstrijd voor chauffeurs: Green Driver Challenge (terugkoppeling per kwartaal of half jaar; voortgang van het rijgedrag meten aan de hand van het normverbruik per auto of aan het verbruik van chauffeur zelf)
 - Halfjaarlijks een 'Fiets naar je Werk Dag' (met 's middags een bedrijfsborrel)
 - Mentorchauffeur die nieuwe chauffeurs coacht op veilig en zuinig rijden

Verwachte CO₂-reductie op brandstof door correct toepassen van Het Nieuwe Rijden: 10 % (op langere termijn)

- Ter beschikking stellen van zuinige leenauto's, eventueel van collega medewerkers, aan medewerkers die voor enkele uren een auto nodig hebben.
- Invoeren van een mobiliteitsregeling met verschillende vervoersvormen. Hiermee wordt duurzaam reisgedrag gestimuleerd door medewerkers naast het gebruik van een auto ook gebruik te laten maken van andere vervoersmiddelen zoals de fiets, trein of bus

B.1.3 Verminderen van reiskilometers

- Bij projecten verder van huis het personeel laten overnachten in hotels
- Werkmaterieel zoveel mogelijk op projectlocatie laten staan
- Visualisering en optimalisatie van afgelegde afstanden in werkplaats door bijvoorbeeld spaghetti-diagram (Lean Six Sigma)
- Gebruik maken van digitale vergadermogelijkheden (bijvoorbeeld door conference calls)
- Gebruik maken van flexibele werkuren en mensen laten thuiswerken

B.1.4 Vergroening wagens en brandstoffen

- Aanschaffen van zuinige auto's en werkmaterieel (A- of B-label, hybride/elektrische auto)
De verwachte CO₂-reductie op brandstofverbruik: een zuinige auto met A- of B-label verbruikt zo'n 10% minder dan een gemiddelde auto in dezelfde klasse.
- Start-stop systeem, eco-stand en/of motormanagementsysteem op kranen en shovels
- Lager instellen van hydraulische druk op materieel
- Frequent onderhoud in combinatie met Het Nieuwe Rijden, zoals het controleren van de bandenspanning
- Banden: zuinig label (profiel, weerstand etc.)
- Banden: oppompen met stikstof of CO₂
- Brandstof met optimale verbrandingswaarde aanschaffen
De verwachte CO₂-reductie is mogelijk enkele procenten
- Aanschaffen van elektrische en/of hybride machines en materieel
- Aanschaf van nieuwe vrachtwagens en machines met Euro 5 of 6 motoren

B.2 Reduceren Elektra- en gasverbruik

Het aandeel van gasverbruik op de CO₂ footprint is 1%; het aandeel van het elektraverbruik is 2%. In de onderstaande alinea's wordt beschreven welke maatregelen er kunnen worden genomen om in kantoren, magazijnen en serverruimten de CO₂-uitstoot te verminderen.

B.2.1 Algemeen

- Het plaatsen van slimme tussenmeters waardoor gas- en elektraverbruik nauwkeuriger gemeten kunnen worden. Dit helpt om beter inzicht te krijgen in het energieverbruik en nauwkeuriger meetgegevens te verkrijgen waardoor onzekerheden in de emissie-inventaris kleiner worden.

Verwachte reductie op het gas- en elektraverbruik: geen directe reductie door deze maatregel.

B.2.2 Reduceren gasverbruik

- Betere isolatie van de panden door toepassen van dakisolatie, muurisolatie, vloerisolatie, HR-glas, isolerende raamfolie of tochtwering in kozijnen of deuren.

Verwachte reductie op het gasverbruik: afhankelijk van hoeveel in het pand verbeterd kan worden, kan hierop gemiddeld zo'n 5% gereduceerd worden.

- Onnodig aan laten staan van ruimteverwarming buiten bedrijfsuren, voornamelijk bij bedrijfshallen. Toepassen van een tijdschakelaar. Eventueel temperatuur per ruimte inregelen met ruimtethermostaten.
- Aanbrengen van sneldeuren in magazijnen en bedrijfshallen om warmteverlies te voorkomen.
- Isolatie aanbrengen om leidingen en appendages om warmteverlies te voorkomen.
- Hoog Rendement ketels installeren. Of een zonneboiler of elektrische waterpomp

Verwachte reductie op gasverbruik: 5% ten opzichte van gewone CV-ketel en bij een zonneboiler of elektrische pomp zelfs gemiddeld 50%

- Warmte-Koude-Opslag (WKO) met warmtepomp installeren.

Verwachte reductie op gasverbruik: circa 40% ten opzichte van een HR-ketel.

- Klimaatinstallatie opnieuw laten inregelen door een expert (waarbij rekening gehouden wordt met hoe kantoorpanden worden gebruikt, hoe facilitaire dienst en servicetechnicus werkt en hoe de individuele gebruiker met zijn werkplek omgaat)

Verwachte reductie op gasverbruik: bespaart 10%.

- Warmte van bijvoorbeeld servers of compressoren gebruiken voor verwarming van ruimtes

B.2.3 Reduceren elektraverbruik

- Het inkopen van groene stroom met SMK-keurmerk voor alle panden of een gedeelte van de panden. In het geval een pand met meerdere gebruikers gedeeld wordt, kan overwogen worden om slechts een bepaald percentage aan groene stroom in te kopen of losse groencertificaten (Garanties van Oorsprong) te kopen.

Verwachte reductie: volledige overstap op groene stroom realiseert een reductie van 100% op de CO₂-uitstoot door elektraverbruik.

- Plaatsen van energiezuinige verlichting zoals LED-verlichting of energiezuiniger TL-verlichting. Er is ook LED-verlichting verkrijgbaar die past op TL-armatuur.
- Plaatsen van armatuur met reflectoren op montagebalk zodat licht naar de werkplek wordt weerkaatst

Verwachte reductie op elektraverbruik: afhankelijk van de huidige soort verlichting: 5-50%. (In een gemiddeld kantoor is verlichting 60% van totale elektraverbruik)

Van Riel – CO₂-Prestatieladder

- Plaatsen van bewegingssensoren in bijvoorbeeld ruimtes die minder vaak gebruikt worden zoals toilet, hal en opslagruimte.

Verwachte reductie op elektraverbruik: zo'n 5%

- Plaatsen van lichtsensoren voor daglichtafhankelijke lichtregeling
- Temperatuur van de airco in de serverruimte verhogen naar 21-22 °C (met name nieuwere servers hoeven niet zo koud te staan als oude servers) of zorgen voor passieve ventilatie naar buiten toe

Verwachte reductie op elektraverbruik: niet bekend

Bijlage B | Maatregellijst

KANTOREN

MAATREGEL	TYPE	A STANDAARD	B VOORUITSTREVENDE	C AMBITIEUS	OPMERKING	WIJZIGINGEN T.O.V. MAATREGELLIJST 2016
Verbeteren Energielabel	Integrale maatregel	Het gemiddeld Energielabel van gebouwen is niet bekend, of is E, F of G.	Het gemiddeld Energielabel van gebouwen is B, C of D.	Het gemiddeld Energielabel van gebouwen is minstens A.	Het gemiddeld Energielabel is te berekenen o.b.v. de energie-index en gebruiksoppervlakte, beide vermeld op Energielabel utiliteitsbouw. Bereken dit voor alle gebouwen in gebruik (eigendom of huur). Deze maatregel dekt ook individuele besparingsmaatregelen zoals isolatie, ketelvervanging en zonwering.	Opmerking aangepast: deze maatregel dekt ook individuele maatregelen.
Energiemanagementsysteem	Activiteit efficiënter uitvoeren	Jaarlijkse analyse energierekeningen van alle gebouwen.	50% tot 80% van het gebruikersoppervlak heeft gebouwbeheersysteem met terugkoppeling aan de gebruikers (bv paneel in de hal).	Meer dan 80% van het gebruikersoppervlak heeft gebouwbeheersysteem met terugkoppeling aan de gebruikers.		Geen
Optimalisatie klimaatinstallaties	Activiteit efficiënter uitvoeren	Bij alle gebouwen die de afgelopen 5 jaar in gebruik zijn genomen is klimaatinstallatie ingeregeld	50% tot 80% van gebruikersoppervlak worden installaties tenminste elke 5 jaar ingeregeld	Meer dan 80% van het gebruikersoppervlak heeft gebouwbeheersysteem met dynamische inregeling	Dynamische inregeling betreft meet- en regeltechniek die het klimaatsysteem automatisch optimaliseert.	Geen
Inkoop groene stroom en/of Nederlandse Garantie Van Oorsprong (GVO)	Toepassen duurzame energie	Meer dan 75% van de gebruikte elektriciteit is groene stroom of vergoend met Nederlandse GVO's	Meer dan 90% van de gebruikte elektriciteit is groene stroom of vergoend met Nederlandse GVO's	Meer dan 98% van de gebruikte elektriciteit is groene stroom of vergoend met Nederlandse GVO's	Het betreft de elektriciteit gebruikt in gebouwen, dus niet elektriciteit in proces of op de bouwplaats.	B naar A; nieuwe B > 90% groene stroom; nieuwe C > 98% groene stroom
Eigen opwekking hernieuwbare elektriciteit	Toepassen duurzame energie	Het elektriciteitsgebruik wordt tot 5% gedekt met eigen opwekking van hernieuwbare elektriciteit (via eigen investering of PPA)	Het elektriciteitsgebruik wordt 5% tot 10% gedekt met eigen opwekking van hernieuwbare elektriciteit (via eigen investering of PPA)	Minstens 10% van het elektriciteitsgebruik wordt gedekt met eigen opwekking van hernieuwbare elektriciteit (via eigen investering of PPA)	Percentage van de eigen elektriciteitsbehoefte. PPA= Lange termijn Power Purchase Agreement. Overeenkomst voor aankoop van duurzame energie die gebruikt kan worden voor de financiering van investering	Toegevoegd A < 5% eigen opwek; B gewijzigd naar 5-10%

Van Riel – CO₂-Prestatieladder

Gebruik duurzame warmte en/of warmtekoude-opslag (WKO)	Toepassen duurzame energie	Voor 10% tot 50% van het gebruikersoppervlak wordt duurzame warmte toegepast voor ruimteverwarming.	Voor 50% tot 80% van het gebruikersoppervlak wordt duurzame warmte toegepast voor ruimteverwarming.	Voor meer dan 80% van het gebruikersoppervlak wordt duurzame warmte toegepast voor ruimteverwarming.	Duurzame warmte kan afkomstig zijn van (groen) gas, restwarmte, warmtepompen, biomassa, bodem en zonne-energie. Zie: http://www.igev.nl/Downloads/downloads_getfilem.aspx?id=488310	Geen
Erkende Maatregelen energiebesparing voor gebouwen	Activiteit efficiënter uitvoeren	Alle Erkende Maatregelen Energiebesparing kantoren zijn doorgevoerd c.q. voor zover in die lijst aangegeven: worden op natuurlijke momenten doorgevoerd.			Dit betreft de lijst 'Kantoren overheid en defensie' die als bijlage bij het Activiteitenbesluit is gepubliceerd (activiteitenregeling 2.16, bijlage 10).	Geen

LOGISTIEK & TRANSPORT

MAATREGEL	TYPE	A STANDAARD	B VOORUITSTREVENDE	C AMBITIEUS	OPMERKING	WIJZIGINGEN T.O.V. MAATREGELLIJST 2016
Gebruik efficiëntere diesel	Activiteit efficiënter uitvoeren	< 50% van gebruikte brandstof is gecertificeerd als Lean & Green Tool (of bij 50% van brandstof wordt additief toegevoegd dat gecertificeerd is als Lean & Green Tool) én levert tenminste 3% brandstofbesparing t.o.v. gebruik van normale diesel.	> 50% van gebruikte brandstof is gecertificeerd als Lean & Green Tool (of bij 50% van brandstof wordt additief toegevoegd dat gecertificeerd is als Lean & Green Tool) én levert tenminste 3% brandstofbesparing t.o.v. gebruik van normale diesel.	> 75% van gebruikte brandstof is gecertificeerd als Lean & Green Tool (of bij 75% van brandstof wordt additief toegevoegd dat gecertificeerd is als Lean & Green Tool) én levert tenminste 3% brandstofbesparing t.o.v. gebruik van normale diesel.	Dit betreft verschillende typen diesel, zoals Traxx of Shell Fuel Save, die 3% of meer brandstofbesparing opleveren t.o.v. normale diesel, volgens opgave van de brandstofleverancier. Zie Lean & Green tools: http://lean-green.nl/nl-NL/tools/lean-and-green-tools/	Nieuwe C
Stimuleren zuinig rijden door Het Nieuwe Rijden	Activiteit efficiënter uitvoeren	25% tot 75% van de chauffeurs is op cursus "het nieuwe rijden" geweest (online of praktijk).	Minstens 75% van de chauffeurs is op cursus "het nieuwe rijden" geweest en krijgt elke 5 jaar opfriscursus.	Minstens 90% van de chauffeurs is op cursus "het nieuwe rijden" geweest en krijgt elke 5 jaar opfriscursus.		B naar A; C naar B; nieuwe C
Aanschaf zuinigere vrachtwagens	Activiteit efficiënter uitvoeren	Bij aanschaf nieuwe vrachtwagens is laag brandstofgebruik volgens marktstandaard een keuzecriterium.	Bij aanschaf nieuwe vrachtwagens wordt gekozen voor vrachtwagen met brandstofverbruik dat minimaal 15% lager ligt dan de standaard in de markt.	Bij aanschaf nieuwe vrachtwagens wordt gekozen voor vrachtwagen met brandstofverbruik dat minimaal 30% lager ligt dan de standaard in de markt.	De standaard in de markt te bepalen door het bedrijf, bijvoorbeeld o.b.v. bestaand marktonderzoek, of door gemiddelde te nemen van 5 alternatieven die nu op de markt zijn.	Geen

Van Riel – CO₂-Prestatieladder

Stimuleren zuinig rijden door Monitoring	Activiteit efficiënter uitvoeren	Monitoring brandstofgebruik en jaarlijkse terugkoppeling naar bestuurders.	Monitoring brandstofgebruik en 3-maandelijkse terugkoppeling naar bestuurders.	Toepassing brandstofmanagementsysteem met registratie van rijgedrag en directe terugkoppeling aan chauffeur.		Geen
Verwarming vrachtwagen: standkachel i.p.v. koelwater van de motor	Activiteit efficiënter uitvoeren		Standkachel i.p.v. koelwater van de motor toepast bij minder dan 75% van de vrachtwagens.	Standkachel i.p.v. koelwater van de motor toepast bij meer dan 75% van de vrachtwagens.	Volgens onderzoek van TNO/Cumela leidt een standkachel ten opzichte van gebruik koelwater voor verwarming tot 2-5% CO ₂ -besparing.	A verwijderd; B gewijzigd naar '<75%' (dus combinatie van A en B)
Koeling vrachtwagen: gebruik standairco	Activiteit efficiënter uitvoeren			Toepassing standairco op vrachtwagens. Minimaal één systeem in gebruik.	Standairco is een aircosysteem waarbij koude tijdens gebruik materieel wordt opgeslagen en daarna de cabine koel kan houden.	Geen
Controle juiste bandenspanning vrachtauto's	Activiteit efficiënter uitvoeren	Jaarlijkse controle bandenspanning bij alle vrachtauto's.	3 maandelijkse controle bandenspanning bij alle vrachtauto's.			Geen
Afweging rijden/varen	Integrale maatregel		Indien mogelijk en zinvol krijgt varen de voorkeur boven rijden. Deze afweging is procedureel vastgelegd.		Deze maatregel is alleen relevant voor civieltechnische werken	
Tegengaan stationair draaien vrachtwagens	Activiteit efficiënter uitvoeren	Bedrijf maakt afspraken met chauffeurs over het tegengaan van stationair draaien en kan dit aantonen.	Start-stop systeem toegepast bij < 25% van in gebruik zijnde vrachtwagens (eigendom, lease).	Start-stop systeem toegepast bij > 25% van de in gebruik zijnde vrachtwagens (eigendom, lease).		Nieuw
Wedstrijd	Activiteit efficiënter uitvoeren	Bedrijf laat chauffeurs deelnemen aan een jaarlijkse wedstrijd wie het zuinigst rijdt.				Nieuw
Rijden op (bio-)gas of (full) elektrisch	Activiteit efficiënter uitvoeren		1% van vrachtwagens (in eigendom of lease) bestaat uit wagens die rijden op alternatieve brandstoffen of full-electric.	5% van vrachtwagens (in eigendom of lease) bestaat uit wagens die rijden op alternatieve brandstoffen of full-electric.	Full electric: met contract voor hernieuwbare elektriciteit. Alternatieve brandstoffen: biogas, ethanol, LNG of CNG.	Nieuw

MATERIEEL

Van Riel – CO₂-Prestatieladder

MAATREGEL	TYPE	A STANDAARD	B VOORUITSTREVENDE	C AMBITIEUS	OPMERKING	WIJZIGINGEN T.O.V. MAATREGELLIJST 2016
Monitoring individuele mobiele werktuigen op brandstofgebruik en aantal draaiuren	Activiteit efficiënter uitvoeren	Monitoring van brandstofverbruik 25% tot 75% van het aantal mobiele werktuigen.	Monitoring van brandstofverbruik voor minstens 75% van het aantal mobiele werktuigen.	Monitoring van brandstofverbruik voor minstens 90% van het aantal mobiele werktuigen.	Handmatig of aflezen uit het motormanagement systeem, terugkoppeling van resultaten aan bestuurder en/of leidinggevende.	C naar B; B naar A; nieuwe C
Cursus het Nieuwe Draaien	Activiteit efficiënter uitvoeren	Het bedrijf kan aantonen dat <25% van de machinisten en/of <25% van voormannen en planners een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	Het bedrijf kan aantonen dat 25% tot 75% van de machinisten en/of 25% tot 75% van voormannen en planners een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	Het bedrijf kan aantonen dat minstens 75% van de machinisten en/of minstens 75% van voormannen en planners een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	Onder voormannen, planners kunnen ook uitvoerders verstaan worden. In algemene zin gaat het om bewustwording onder machinisten en leidinggevend. Erkende opleiders beschikken over een branche-erkend trainingscertificaat Het Nieuwe Draaien. Meer informatie: BMWT	Geen
Aanschaf zuinigere machines	Activiteit efficiënter uitvoeren	Het bedrijf kan aantonen dat ze in minimaal 50% van de machineaankopen in de afgelopen 2 jaar bij de keuze tussen gelijksoortige mobiele werktuigen de voorkeur geeft aan de machine met het laagste brandstof- en/of energieverbruik.	Het bedrijf kan aantonen dat ze in minimaal 75% van de machineaankopen in de afgelopen 2 jaar bij de keuze tussen gelijksoortige mobiele werktuigen de voorkeur geeft aan de machine met het laagste brandstof- en/of energieverbruik.	Het bedrijf kan aantonen dat ze in minimaal 90% van de machineaankopen in de afgelopen 2 jaar bij de keuze tussen gelijksoortige mobiele werktuigen de voorkeur geeft aan de machine met het laagste brandstof- en/of energieverbruik.	Bron: BMWT	C naar B; B naar A; nieuwe C: > 90%
Start-stop systeem op materieel	Activiteit efficiënter uitvoeren	Start-stop systeem toegepast bij < 25% van het aantal mobiele werktuigen (kranen, graafmachines e.d.).	Start-stop systeem toegepast bij 25% tot 75% van het aantal mobiele werktuigen (kranen, graafmachines e.d.)	Start-stop systeem toegepast bij > 75% van het aantal mobiele werktuigen (kranen, graafmachines e.d.).	Of een gelijksoortig systeem, zoals automatische motorstop. Bron: Brandstofverbruiksreductie en -monitoring van mobiele werktuigen 2014, TNO/Cumela/BMWT onderzoek 3-10% besparing.	Geen
Systeem van voorverwarming van de motor ter voorkoming van	Activiteit efficiënter uitvoeren	Systeem/technische voorziening toegepast bij < 10% van het aantal	Systeem/technische voorziening toegepast bij < 25% van het aantal	Systeem/technische voorziening toegepast bij > 25% van het aantal	Bron: Brandstofverbruiksreductie en -monitoring van mobiele	Lichter gemaakt: A naar B; B en C gecombineerd;

Van Riel – CO₂-Prestatieladder

een koude start. Onder dit systeem wordt verstaan een standkachel, elektrische motorblok-verwarming of vergelijkbaar.		machines (kranen, graafmachines e.d.).	machines (kranen, graafmachines e.d.).	machines (kranen, graafmachines e.d.).	werktuigen 2014, TNO/Cumela/BMWT onderzoek 2-5% besparing	
Controle juiste bandenspanning	Activiteit efficiënter uitvoeren	Maandelijkse controle bandenspanning bij < 25% van het aantal machines (kranen, graafmachines e.d.).	Maandelijkse controle bandenspanning bij 25%-75% van het aantal machines (kranen, graafmachines e.d.).	Maandelijkse controle bandenspanning bij > 75% van het aantal machines (kranen, graafmachines e.d.).	Bron: TNO, Cumela, BMWT: omvang besparing onbekend.	Geen
Brandstof: Toepassing mobiele werktuigen op basis van een full-electric of hybride systeem/technologie	Activiteit efficiënter uitvoeren		Het bedrijf kan aantonen dat het minimaal één mobiel werktuig in gebruik heeft dat gebaseerd is op hybride of full electric technologie, waarbij het bedrijf kan aantonen dat deze machine minder CO ₂ -emissies uitstoot dan een gelijksoortige conventionele machine.	Het bedrijf kan aantonen dat het meerdere mobiele werktuigen in gebruik heeft die gebaseerd zijn op hybride of full-electric technologie, waarbij het bedrijf kan aantonen dat deze machine minder CO ₂ -emissies uitstoot dan een gelijksoortige conventionele machine.		Geen
Onderhoud: het bedrijf kan aantonen dat ze zorgdraagt voor correcte machine-instellingen op basis van fabrieksspecificatie, de periodieke materieelkeuring en de voorgeschreven uitvoering van het onderhoudsprogramma	Integrale maatregel	Het bedrijf kan aantonen dat 25%-75% van het machinepark wordt onderhouden conform fabrieksopgave en onderhoudsprogramma.	Het bedrijf kan aantonen dat 100% van het machinepark wordt onderhouden door de leverancier conform fabrieksopgave en onderhoudsprogramma (full service contracten).		Bron: BMWT	B naar A; C naar B
Elektrificeren handgereedschap	Activiteit efficiënter uitvoeren	Waar mogelijk maakt het bedrijf gebruik van elektrisch handgereedschap in plaats van handgereedschap op brandstof.	Aantoonbaar beleid vervanging/invoering elektrisch handgereedschap in plaats van handgereedschap op brandstof.			Nieuw
Het Nieuwe Stallen	Activiteit efficiënter uitvoeren		Bedrijf maakt afspraken met collega-bedrijven over het bij elkaar stallen van materieel om transportkilometers met materieel te besparen.		CUMELA sector-initiatief	Nieuw

ONDERAANNEMERS & LEVERANCIERS

MAATREGEL	TYPE	A STANDAARD	B VOORUITSTREVENDE	C AMBITIEUS	OPMERKING	WIJZIGINGEN T.O.V. MAATREGELLIJST 2016
Selectie onderaannemers op reisafstand	Activiteit beperken	Reisafstand weegt mee in selectieprocedure voor onderaannemers.	Bedrijf stelt expliciete eisen t.a.v. reisafstand van onderaannemers en/of leveranciers.			B naar A; nieuwe B
Selectie onderaannemers op CO2 bewust certificaat	Integrale maatregel	Bezit CO2-bewust certificaat van onderaannemers weegt mee in selectieprocedure voor onderaannemers.	Bedrijf eist CO2-bewust certificaat bij haar belangrijkste onderaannemers en/of leveranciers.		CUMELA sector-initiatief	B naar A; nieuwe B
Cursus Het Nieuwe Draaien	Activiteit efficiënter uitvoeren	Het bedrijf kan aantonen dat <25% van de machinisten en/of <25% van voormannen en planners van onderaannemers een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	Het bedrijf kan aantonen dat 25% tot 75% van de machinisten en/of 25% tot 75% van voormannen en planners van onderaannemers een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	Het bedrijf kan aantonen dat minstens 75% van de machinisten en/of minstens 75% van voormannen en planners van onderaannemers een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	In het algemeen gaat het om bewustwording onder machinisten en leidinggevendenden van onderaannemers. Erkende opleiders beschikken over een branche-erkend trainingscertificaat Het Nieuwe Draaien. Meer informatie: BMWT.	Nieuw